

τὴν ἐποχὴν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς τέχνης ἐν Ἰταλίᾳ ἡ φαντασία ἔτεινε πρὸς τὰ ἀπλᾶ καὶ μεγάλα σχήματα, δὲν κατεπονεῖτο ὅπως σήμερον καὶ δὲν ἀπετνίγετο ὥπο τῆς πληθύρας τῶν γνώσεων, ὥπο τῆς ἰδέας. "Ιδιον δὲ τῆς ἄκρας παιδεύσεως εἶναι τὸ ἔξαλείφειν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὰς εἰκόνας πρὸς ὅφελος τῶν ἰδεῶν. Σήμερον, λέγει ὁ Taine, δὲν ὑπάρχουν κατὰ φύσιν ζωγράφοι. Σήμερον οἱ μέγιστοι τῶν ζωγράφων εἰσὶν φαντασιοκόποι καταπεπονημένοι. Τουναντίον οἱ καλλιτέχναι τῆς ἀναγεννήσεως εἰσὶν οἱ καθαρῶς βλέποντες.

"Επειτα οἱ ἀνθρώποι τῶν χρόνων ἔκεινων ὅπως καὶ

οἱ ἀρχαῖοι ἡναγκάζοντο νὰ σπουδάζωσι τι ὅπερ ἡμεῖς δὲν βλέπομεν πλέον, τὸ σῶμα, τὸν μυῶνας, τὰ διάφορα σχήματα τοῦ κινουμένου σώματος. Διότι τὴν ἐποχὴν ἔκεινην, ἡ τε ἀστυνομία καὶ δικαιοσύνη δὲν ὑπῆρχον, ἔκαστος ἡναγκάζετο ν' ἀμύνεται καὶ ἐπιτίθεται ἐπομένως κύριοι μέλημα τῶν εὐγενῶν ἵτο δ' ἀθλητισμὸς, ἀσυναισθήτως λοιπὸν εἰχον πάντοτε ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῶν τὰ δρῶντα σώματα τῶν μαχομένων, τὰ ὁραῖα σχήματα. Ἀπὸ τοιούτον περιβάλλον ἐβλάστησε διὰ μιᾶς ἡ σωρεία αὕτη τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Ἀναγεννήσεως.

("Ἐπειτα τὸ τέλος")

F. Planquetti

Στὰ λειβάδια

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΣΑΝ καθισμένοι γύρω στὸ μικρὸ τραπεζάκι.

Χρόνια τώρα ἡστὶν χωρισμένοι, μάλιστας κρατοῦσσες ἡμέρες ἡστὶν ἀσθυστες ἀπὸ τὴν θύμησί τους.

"Ἐξω ἔκαμνε κρόνο.

Τὶ τοὺς ἔμελλε; Ἡ κουβέντα τους ἦταν ἀτελειώτη, ὅπως καὶ τὰ παραμύθια τοῦ παλιοῦ καιροῦ.

— Βρὲ παιδιά, ἀλήθεια! Ποῦ εἶναι ἔκεινα τὰ χρόνια; εἴτε ἔνας πολὺ μεγάλα μάτια μελαγχολικά. «Δέκα χρόνια πέρασαν. Καὶ τὰ νοιώθω βαρειά στὴ φάγη μου...»

— Τὰ αἰσθάνεσαι τὰ χρόνια; ἀποκρίθηκε ὁ ἄλλος δόξανθος καὶ γελαστός. «Ἀλήθεια; Ἐγὼ δὲν τ' ἀψφω. «Ἐξῆσα πάντα σὰν παιδί, πάντα δικόν μου ἐνόμισα τὸν κόσμον ὀλόκληρον καὶ ἐπέρασα χωρὶς νὰ γύρω κάτω καὶ κυττάξω ποὺ πατῶ.»

Οἱ ἄλλοι ἔχαιμογέλασαν μὲν δυσπιστία καὶ αὐτὸς ἔξηκολούθησε.

— «Ἐξῆσα σ' ἔκεινη τὴν μακρυνὴ καὶ μεγάλη πόλι.

Δὲν ἔρετε τί θὰ πῇ νιὸς νὰ ξῆσῃ ἐλεύθερα. Κι' ἡμοιν ἔγωιστής.

Γεννήθηκα πλούσιος. Καὶ τὸ πρῶτο ποῦ κατάλαβα ἡταν πῶς ὁ κόσμος ὅλος ἦτο δοῦλός μου. Καὶ διασκέδασα. Ποτέ μου δὲν ἐσπειλαγόισθηκα τὸ ἀριόν μου καὶ πάντα στίβαζα στὸν δρόμο μου χαρεῖς καὶ ἡδονή. Γελάτε! Μά εἰν' ἀλήθεια. Ἀποκαμωμένος ἀτ' τὴν ἀτέλειωτη ξωή κουμώμουν χωρὶς ὄνειρα καὶ τὴν ἀλληλήμερα τὰ ἴδια ξυναήσχιζα. Τίποτε στὸ δρόμο μου δὲν μὲν ἡμιπόδισε. Χρυσάρι; είχα. Ο πατεράς μου είχε δουλεψει χρόνια. Αγάπη; Ἡ γυναῖκα ἦταν ἔνα στολιδάκι ποὺ ἐστόλιζε τὸν βίον μου.

Μιὰ κουτή μ' ἀγάπησε στ' ἀληθινά. Ταξείδεψα. Σ' ἔνα δραφαγοτροφείον χάρισα λίγες δραχμές καὶ τὸνομά μου γράφηκε μὲν γράμματα χρυσᾶ.

Γελάτε! Μά ἐγὼ ἔξησα. Κανένα δὲν φοβήθηκα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἴδια μου ψυχῆ, ποὺ πάντοτε φοβοῦμαι νὰ ἐρευνήσω.

«Η μεγάλη, ἡ ἡσυχὴ ἐπιφάνεια παντοῦ μ' ἀρέσει. Δὲν πολυσκοτίζομαι γι' αὐτὸ σοῦ κεύθει μέσα της,